

ЁШ ПСИХОЛОГИЯСИ ФАНИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ВА ТАДҚИҚОТ МЕТОДЛАРИ ТУҒРИСИДА УМУМИЙ ТАВСИФЛАР

СамДТУ Тиббий педагогика факултети 602-гуруҳ талабаси

Эгамкулов Достонжон

Илмий раҳбар: Муратова Ш. М

Аннотация: бўлажак педагоглар томонидан ёш психологияси ва педагогик психология фанларининг предмети, вазифалари, бўлимлари, тадқиқот методлари ҳақидаги билимларни ўзлаштирилишини ташкил этиш.

- бўлажак педагоглар томонидан ёш психологияси ва педагогик психология фанларининг предмети, вазифалари, бўлимлари, тадқиқот методлари ҳақида билим, малака ва кўникмаларни шакллантириш.

- мавзунинг таълимий ва тарбиявий ўқув мақсадлари асосида талабалар дунёқарашини кенгайтириш.

Калит сўзлар: Ёш психологияси, тарбия, тафаккур, мулоқат, ўқиш, меҳнат, физиология, Р.С.Немов, тармоқ, Л.С. Виготский, Педагогик психология, предмет, метод

1.1. Ёш психологиясининг предмети ва вазифалари

Ҳозирги даврда мамлакатимизда, шу жумладан халқ маорифи системасида амалга оширилаётган ўзгаришлар ўқитувчилар, барча педагоглар олдида ўқувчининг билимларини юксак даражада ўзлаштириши; ўқувчилар мустақил тафаккурини, улар активлигини ривожлантириш; уларда юксак ахлоқий сифатларни тарбиялаш; уларнинг тафаккур, мулоқат, ўқиш, меҳнат қилишга бўлган қобилиятларини тараққий эттириш каби мураккаб ва маъсулиятли вазифаларни қўймоқда.

Бу вазифаларни муваффақиятли ҳал қилиш учун фақат педагогика фанининг назарий асосларини, ҳар бир ўқитувчи предметни ўқитиш методикасини, мактаб ўқувчиларининг физиологияси асослари, мактаб ўқувчилари гигиенаси асосларинигина билиш эмас, балки маълум даражада психологик билимларга ҳам эга бўлиш лозим. Ҳар бир педагог маълум даражада психолог ҳам бўлиши талаб этилади, чунки улар ҳар бири фақат ўзига хос бўлган, турли ёшдаги, турли индивидуал хусусиятларга эга бўлган ўқувчилар билан иш олиб боради.

Ҳар бир бола фақат ўзига хос билиш фаолияти, ирода, характер, хулқатвор хусусиятларига эга. Мактабдаги таълим-тарбия бериш жараёнида мана шу хусусиятларни билиш ва шунга асосланиб уларга индивидуал муносабатда бўлиш лозим. Мана шуларни ҳисобга олгандагина, ҳар бир педагог ўзининг асосий вазифаси, яъни ёш авлодга таълим-тарбия бериш ишини муваффақиятли

амалга оширади. Шунинг учун ҳам психология фанининг алоҳида соҳалари бўлмиш ёш ва педагогик психология асосларини чуқур билиш ҳар бир педагог учун муҳим ҳисобланади.

Психология фанининг бир қатор тармоқлари, соҳалари мавжуд. Улар орасида ёш психологияси алоҳида аҳамиятга эга. Ёш психологияси психик ривожланиш, шунингдек, болалик, ўсмирлик, ўспиринлик ва етуклик даврида шахс тараққиётининг хусусиятларини ўрганади. Жуда кўп фундаментал тадқиқотлар ўтказилганлигига қарамай бугунги кунда инсон психикасини унинг бутун ҳаётий йўли босқичларида ривожланиши хусусиятларини яхлит ҳолда тавсифлашга эришилмаган.

Ёш психологияси ҳар бир ёш даврнинг қайтарилмас хусусиятларини, йиллар ўтган сари, аста-секинлик билан бола қандай қилиб инсон бўлиб шаклланиши, шахс сифатида ўзини ижтимоий муносабатларда намоён қилиши, касб танлаши, мулоқот жараёнида ўзининг эрк, ҳуқуқ ва мажбуриятларига интилиши, қандай қилиб севиши, ишончли дўст бўлиб таркиб топиши, ўзи ва бошқалар учун маъсулиятни ҳис қилиши каби жиҳатларни тадқиқ этади.

Билимларнинг ҳар бир соҳаси ўзига хос номланишга эга. Лекин баъзи бир билимлар соҳаси бир неча ном билан ҳам аталиши мумкин. Масалан, ёш психологиясини бошқача қилиб, ривожланиш психологияси деб номланиши мумкин. Аммо бу ерда айнан битта ёки бир-бирига мазмун жиҳатдан жуда яқин бўлган билимлар соҳаси кўзда тутилади ва инсон хулқ-атвори, психик ривожланишнинг ёш хусусиятлари тўғрисида фикр юритилмоқда. Рус психологи Р.С.Немов асарларида улар синоним сифатида қўлланилади.

Ёш психологияси – турли хил ёш даврларининг психологик хусусиятларига эътибор беради. Ривожланиш психологияси – инсон психологиясининг ёш жиҳатдан қайта тузилиши қонунлари ҳақидаги билимлар соҳаси.

Ёш психологиясини ривожланишдан ташқарида, ўзгармас деб караш мумкин эмас. Худди шундай, ривожланишни ёш хусусиятларини ажратиб кўрсатмасдан тасаввур қилиб бўлмайди.

Ёш психологиясининг бир қатор муаммоларини ажратиб кўрсатиш мумкин.

- 1.Инсон психик хусусиятлари ва хулқ-атвори ривожланишининг организм ва муҳитга боғлиқлиги муаммоси.
- 2.Инсоннинг ривожланишига стихияли таълим ва ташкил этилган таълимнинг таъсири муаммоси.
- 3.Лаёқат ва қобилиятларнинг ўзаро муносабати муаммоси.

Бир томондан психик ривожланиш организмга, яъни инсон организмнинг анатомик физиологик тузилишига боғлиқ. Нерв системаси ва миянинг инсоний тузилиши уни онг эгаси, нутқ ва юқори даражадаги интеллект соҳиби сифатида

ривожланишига имкон беради. Наслий йўл билан ёки жиддий касаллик оқибатида юзага келувчи организм анатомик физиологик ҳолатидаги бузилишлар психик тараққиётга таъсир этиши ва ривожланишдан орқада қолишга олиб келиши мумкин. Боланинг мияси етилиб бўлмагунча унда вербал нутқни ва у билан боғлиқ бўлган қобилиятларни шакллантириш мумкин эмас.

Иккинчи томондан, организмнинг психик ривожланиши муҳитга ҳам боғлиқ. Чунки психик тараққиётга таълим-тарбиянинг таъсири жуда бекиёс. Бирок, психик тараққиётнинг у ёки бу босқичида бу омиллардан қайси бири кўпроқ таъсир этишини аниқ айтиш қийин.

Стихияли таълим-тарбия махсус таълимий мақсадларсиз, ҳеч қандай дастурларсиз, инсоннинг жамиятда бошқа кишилар билан муносабатлари натижасида амалга ошадиган таълим-тарбия. Ташкил этилган таълим-тарбия эса мақсадга қаратилган ҳолда махсус таълимий тизимда олиб бориладиган таълим-тарбиядир.

Шак-шубҳасиз, инсон стихияли ва ташкил этилган таъсиротлар остида психологик жиҳатдан тараққий этади, лекин улардан кай бири инсон хулқатворига кучлироқ таъсир этиши масаласи муаммолигича қолмоқда.

Кейинги муаммо – лаёқат ва қобилиятларнинг ўзаро муносабати масаласидир. Боланинг қобилиятлари ривожланишига таъсир этувчи лаёқатларнинг ўзи нима? Лаёқатлар таркиби фақат организмнинг наслий хусусиятлари билан боғлиқми ёки унинг таркибига инсоннинг орттирилган хулқ-атвор ва психик хусусиятларини ҳам киритиш мумкинми? Бола қобилиятларининг тараққиёти кўпроқ мавжуд лаёқатларга боғлиқми ёки унга тўғри ташкил этилган таълим-тарбиянинг таъсири кучлироқми? Каби саволлар ҳанузгача тўла-тўқис ўз ечимини топмаган.

Ёш психологияси психика ва хулқ-атворда бир ёш давридан иккинчисига ўтишда юзага келадиган миқдорий ҳамда сифатий ўзгаришларни ўрганади. Одатда бу ўзгаришлар ҳаётнинг муайян босқичларини, 1 неча ойдан (гўдаклик даври) то бир қанча йилларни (катта ёш даврида) қамраб олади. Ушбу ўзгаришлар — доимий таъсир этиб турувчи юмиллар – биологик етилиш ҳамда инсон организмнинг психофизиологик ҳолати, унинг инсонга хос бўлган ижтимоий муносабатлар тизимида тутган ўрни, интеллектуал ҳамда шахс ривожланишида эришган даражасига боғлиқ бўлади.

Психика ва хулқ-атворда юзага келадиган бу турдаги ёшга хос ўзгаришлар эволюцион ўзгаришлар деб аталади. Эволюцион ўзгаришларда миқдорий ва сифатий қайта қуришлар нисбатан секинлик билан амалга ошади.

Нисбатан қисқа вақт оралиғида жадал юз берадиган чуқур ўзгаришларни революцион ўзгаришлар деб аташ мумкин. Революцион ўзгаришлар одатда бир ёш даврининг тугалланиши, иккинчи ёш даврининг бошланиши арафасида рўй

бериб, ёш тараққиётининг инқирозлари билан боғлиқ бўлади. Ёш тараққиётидаги инқирозлар ва улар билан боғлиқ бўлган психика ва хулқатворда рўй берадиган революцион қайта (қуришлар) тузилишлар ёшни даврларга ажратишнинг асосларидан бири сифатида қаралиши мумкин. Ривожланиш белгиларидан бири бўлган яна 1 турдаги ўзгаришлар аниқ бир ижтимоий вазиятнинг таъсири билан боғлиқ бўлиб, уларни ситуацион (яъни вазият билан боғлиқ бўлган) ўзгаришлар деб аташ мумкин. Бундай ўзгаришлар инсон хулқ- атвори ва психикасида ташкил этилган ёки махсус ташкил этилмаган таълим-тарбия таъсирида вужудга келади.

Эволюцион ва революцион ўзгаришлар одатда барқарор ҳамда қайтарилмас бўлиб, систематик мустаҳкамлашни талаб қилмайди. Ситуацион ўзгаришлар беқарор, ўзгарувчан, уларни машқлар орқали мустаҳкамлаш талаб қилинади. Эволюцион ва революцион ўзгаришлар инсон психологиясини шахс сифатида қайта ўзгартирса, ситуацион ўзгаришларда хулқ-атворнинг баъзи кўринишлари, билим, малака ва кўникмалар ҳосил бўлади.

Ёш психологиясининг предмети – инсон психикасининг ёш жиҳатдан тараққиёти, психик жараёнлар ҳамда инсон шахси хислатларининг онтогенезини ўрганишдан иборат.

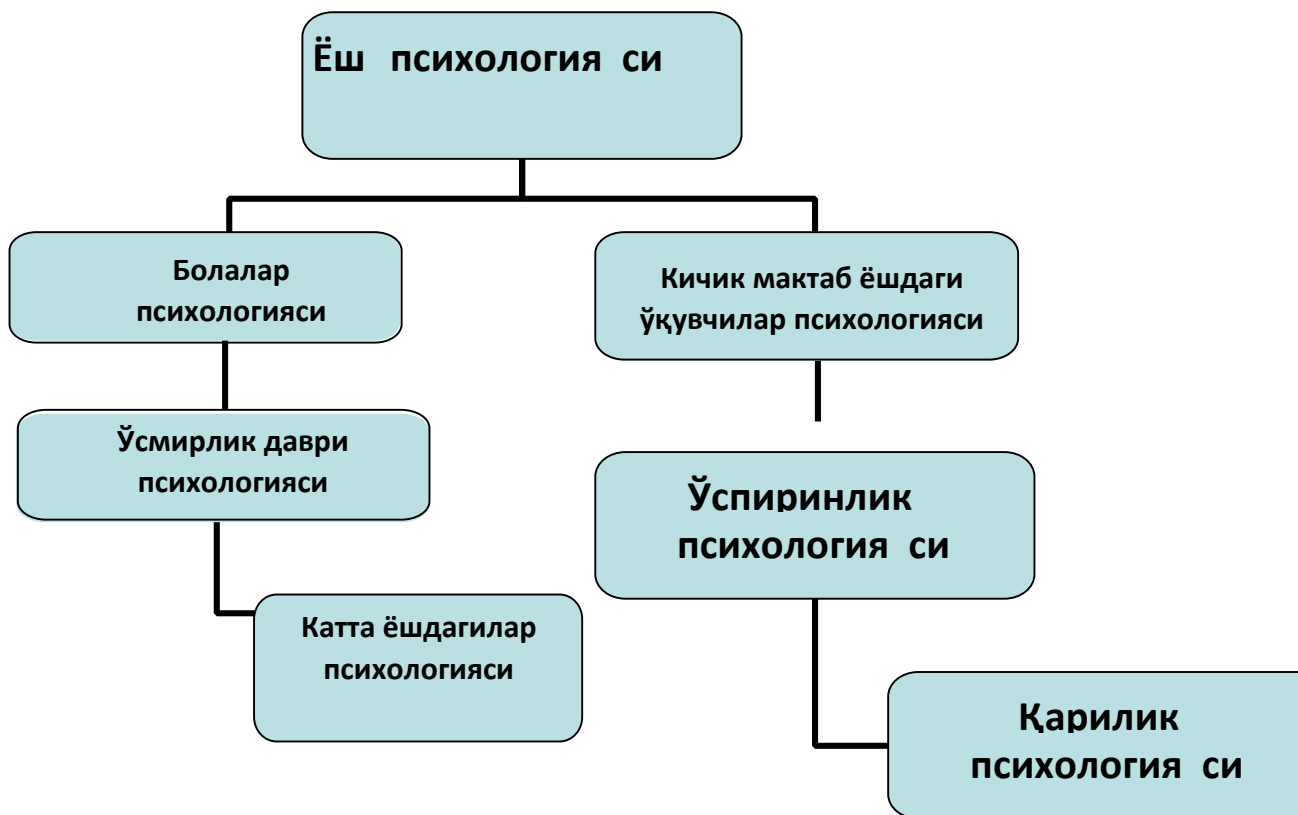
Ёш психологияси ўз навбатида бир қанча соҳаларга бўлинади. Булар :

1. Болалар психологияси
2. Кичик мактаб ёшидаги ўқувчилар психологияси.
3. Ўсмир психологияси.

- 4. Илк ўспиринлик ёши психологияси.
 - 5. Катта ёшдагилар психологияси.
 - 6. Геронтопсихология (қариллик) психологияси.
- 1-расм. Ёш психологияси бўлимлари.

Ёш психологиясининг умумий вазифалари сифатида қуйидагиларни кўрсатиш мумкин:

- 1) Психик жараёнларнинг, билимларни ўзлаштиришнинг ёш имкониятларини тадқиқ қилиш.
- 2) Шахс ривожланишининг муҳим омилларини ўрганиш.
- 3) Психик тараққиётнинг умумий қонуниятларини ҳамда босқичларини

тадқиқ этиш.

- 4) Ҳар бир ёшнинг психологик ва индивидуал хусусиятларини ўрганади.

Ёш психологиясининг асосларини билмай туриб, таълим-тарбиянинг ҳеч қандай назарий ҳамда амалий масалаларини муваффақиятли ҳал қилиб бўлмайди.

Таълим-тарбия жараёнини тўғри, илмий асосда ташкил қилиш учун таълим жараёнининг ўзига хос психологик қонуниятларини, яъни билимларни ўзлаштириш жараёнини, кўникма ва малакаларни, фаол, мустақил ҳамда ижобий тафаккур жараёнларини таркиб топтиришни яхши билиш лозим бўлади. Психолог Л.С. Виготский кўрсатиб ўтганидек, улар маълум ҳодисаларга нисбатан ўзларининг кундалик ҳаётдаги оддий тушунишлари бўлади. Бу эса

илмий тушунчаларнинг таркиб топишига маълум даражада таъсир қилади. Бундан кейин, тушунчаларни таркиб топтиришда ҳиссий негизга қай даражада таяниш лозимлигини, қайси пайтда кўргазмалиликдан ва якка ҳодисалардан қутилиб, мавҳумлик ҳамда умумийликка ўтиш мақсадга мувофиқлигини билиш керак. Кўргазмали таянчдан барвақт воз кечиш ҳам ана шу босқичда сунъий равишда тўхтаб қолиш ҳам бир хил хатодир. Шунинг билан бирга кўриб ва эшитиб идрок қилиш хусусиятларини ҳамда уларнинг ўзаро муносабат характерини билиш керак. Ўтилган материалларни қандай йўл билан психологик жиҳатдан самарали қилиб мустаҳкамлаш мумкин? Ўқувчига саволни қандай бериш мумкин: умумий қилибми ёки қонкрет шаклдами? Бир хил саволларни беравериш тўғрими? Ёрдамчи саволларнинг роли қандай? (Психологияда шу нарса маълумки, жавоб бериладиган саволнинг ифодаланишига ҳам боғлиқ бўлади).

Педагогик психологияни билиш тарбия ишларида ҳам зарурдир. Шахс таркиб топиши жараёнининг психологик қонуниятларини, жумладан, ахлоқий одатлар ва ишонч-эътиқод таркиб топишининг қонуниятларини билмай туриб, тўғри тарбия бериш мумкин эмас.

Маълум ёшдаги болаларнинг психологик хусусиятларини билмай туриб, уларга мақсадга мувофиқ равишда таълим ва тарбия бериб бўлмайди. Боланинг ҳар бир ёши ўз қийинчиликларига эга бўлади ва ўзига нисбатан махсус муносабатда бўлишни талаб қилади. Кичик мактаб ёшидаги болаларга нисбатан психологик жиҳатдан тўғри келадиган ва яроқли бўлган нарса, кўпинча ўсмирларга нисбатан яроқсиз ва хато бўлиши мумкин. Бироқ ўқитувчи, тарбиячи шунчаки маълум ёшдаги ўқувчи билан эмас, балки қонкрет бир ўқувчи билан, индивидуал шахс билан ишлайди. Ўқувчининг билиши мутлақо зарур бўлган индивидуал фарқлар битта ёш доирасида ниҳоят даражада катта бўлади. Таълим ва тарбия жараёнида индивидуал муносабатда бўлишнинг шарти ўқувчининг психологик хусусиятларини ҳар томонлама ва чуқур билишдан иборатдир. Бу нарса ўқувчининг руҳий дунёсидан хабардор бўла билишни, психологик жиҳатдан тўғри кузатиш ташкил қила билишни ва табиий эксперимент уюштиришни билишни тақозо қилади.

Мана шу юқорида кўрсатилган қонуниятларни ҳаммасини билиш ўз-ўзича ҳали таълим-тарбия ишларида муваффақиятнинг гарови бўла олмайди. Лекин жуда кўп хатоларнинг олдини олиш имконини беради, чунки бу қонуниятлар ўқитувчини кўр-кўрона ҳаракат қилиш заруратидан қутқаради. Демак, педагогик психологиянинг моҳиятини билиш ҳар бир педагог учун таълим-тарбия жараёнини самарали амалга ошириш учун зарур.

Педагогик психологиянинг предмети – таълим ва тарбия жараёнларининг психологик қонуниятларини ҳамда педагогик фаолиятнинг психологик хусусиятларини ўрганишдир.

Психолог **И.А.Зимняя** бўйича педагогик психологиянинг предмети – инсон томонидан ижтимоий-маданий тажрибани ўзлаштиришнинг қонуниятлари, механизмларини, шунингдек, бу жараён натижасида юзага келувчи таълимнинг турли шароитларида педагог томонидан ташкил этилувчи ва бошқарилувчи ўқув фаолияти субъекти сифатида инсон шахси ривожланиши ва интеллектуал даражасидаги ўзгаришларни ўрганишдан иборат.

Педагогик психология - таълим ва тарбиянинг шахсга самарали таъсир этувчи омиллари, қонуниятлари ва механизмларини ўрганувчи фандир. Педагогик психологиянинг предмети мактабда билим, кўникма ва малакаларни эгаллаш қонуниятларини, бу жараёнларда содир бўладиган индивидуал тафовутларни, ўқувчиларда мустақил ва ижодий тафаккурни таркиб топтириш қонуниятларини татқиқ этишдир. Педагогик психологиянинг муҳим вазифаларидан бири – мактабдаги таълим жараёнини янада такомиллаштиришнинг психологик асосларини ишлаб чиқишдан иборат бўлиб,бу ҳол янги таълим дастурига ўтиш билан боғлиқдир. Педагогик психология уч бўлимдан иборат: таълим психологияси, тарбия психологияси ва ўқитувчи психологияси.

Педагогик психологиянинг муаммолари қуйидагилар:

1. Боланинг ривожланишида унинг ҳаётидаги ҳар бир сензитив даврни топиш ва ундан иложи борича кўпроқ фойдаланиш муаммоси. Бу масаланинг муаммолилиги шундаки, биринчидан, бола шахси ва интеллекти ривожланишининг барча сензитив даврлари маълум эмас, унинг қачон бошланиши, қанча давом этиши ва қачон тугаши номаълум. Иккинчидан, ҳар бир боланинг ҳаёти ўзига хос индивидуал бўлиб, турли даврда ҳар хил кечади.
2. Болага онгли ташкил этилган педагогик таъсир ва унинг психологик тараққиёти орасидаги боғланиш муаммоси. Болага таълим ва тарбия таъсир этадими, ёки бола фақат билим, кўникма ва малакаларга эга бўлиб, интеллектуал ва ахлоқий ривожланишга таъсир қилмайдими? Ҳар қандай таълим боланинг ривожланишига таъсир қиладими ёки фақат муаммоли ва ривожлантирувчи таълимми?
3. Таълим ва тарбиянинг умумий ва ёш муаммолари. Бола ҳаётининг ҳар бир аниқ даврида таълимга ёки тарбияга урғу бериш керакми?- бола ҳаётининг айна даврида нимага кўпроқ эҳтиёж сезади: когнитив –интеллектуал ёки шахс сифатида ривожланишгами?
4. Педагогик таъсирларнинг комплекслиги ва бола тараққиётининг системали характери муаммоси. Бола тараққиётини когнитив ва шахсий ҳислатларнинг

ўзгариши сифатида тасаввур қилсак, уларнинг ҳар бири алоҳида ривожланиши мумкин, ўз навбатида уларга боғлиқ.

5. Бола хулқ-атвори ва психологик характеристикаларининг ривожланиши таълим ва етилишга, лаёқат ва қобилиятлар, генотип ва муҳитга боғлиқлиги муаммоси.

6. Боланинг онгли таълим ва тарбияга психологик тайёрлиги муаммоси. Бу муаммони ҳал қилишда таълим ва тарбияга психологик тайёрлик деганда нима назарда тутилиши: болада лаёқатларнинг мавжудлиги маъносидами ёки таълим ва тарбияга қобилиятнинг ривожланганлиги маъносидами, болада яқин тараққиёт зонаси ва ривожланиш даражаси мавжудлиги маъносидами, интеллектуал ва шахсий етукликнинг маълум даражасига эришилганлиги маъносидами?

7. Боланинг педагогик қаровсизлиги муаммоси. Боланинг педагогик таъсирларни ўзлаштира олмаслиги унга болалигида ёмон таълим ва тарбия берилганлиги.

8. Таълимни индивидуаллаштиришни таъминлаш муаммоси. Болаларнинг лаёқат ва қобилиятлари асосида гуруҳларга бўлиб ўқитиш, ҳар биор боланинг индивидуал хусусиятларга мос таълим ва тарбия методларини танлаш тушунилади.

Юқорида келтирилган психологик-педагогик муаммоларни ҳал қилиш ўқитувчилардан юқори касбий маҳоратни, психологик билим, кўникма ва малакаларни талаб қилади.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Оилани ўрганиш психодиагностика методикалари. Тузувчилар: Н.А.Соғинов, Ф./Ҳабибуллаев. –Т.: 1996. –38 б.
2. Оила психологияси. Академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари ўқувчилари учун. //Б.Шоумаров таҳрири остида. –Т.: «Шарқ», 2000. –272 б.
3. Саматов Г. Қалтис саволларга нозик жавоблар. (Жинсий муносабатларга бағишланган илмий-оммабоп рисола). –Т.: 1992. –48 б
4. Соғинов Н.А. Социально-психологическое особенности
5. удовлетворенности браком в узбекской семье. Дисс. канд. психолог. наук. – Киев.: 1990. –213 с. 26. Станков А.Г. Что надо знать до брака и после браке. –Т.: Мэдицина, 1981. –351 с.
6. Ходаков Н.М. Ёш келин-куёвларга. 3-нашр. –Т.: 1990. –173 б..
7. Ҳусайн Воиз Кошифий. Фатувватномаий Султоний: ёхуд жавонмардлик тариқати. –Т.: 1994. –111.
8. Шахс инқироз ҳолатининг ижтимоий-психологик сабабларини ўрганиш ва уларни бартараф этиш. -Т.: 1997. – 39 б.

9. 7. Ғ.Б.Шоумаров, И.О.Ҳайдаров “Оила психологияси” ўқув кўл. Академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари ўқувчилари учун. 2008 й. “Шарқ” нашриёти. 294 б.
9. Муратова Ш.Н. Ўсмир ёшдаги ўғил болаларни оилавий ҳаётга тайёрлашнинг ижтимоий жиҳатлари. ЎзМУ хабарлари, {1/2/1}ISSN: 2181-7324, 2020, 6-сон, - Б. 91-95, [19.00.00 №10]
10. Муратова Ш.Н. Ўғил болаларни оилавий ҳаётга тайёрлаш муаммосининг илмий-назарий асослари ва унинг ўрганилганлик ҳолати. ЎзМУ хабарлари, {1/2/1}ISSN: 2181-7324, 9-сон, - Б. 82-86, [19.00.00 №10]
11. Муратова Ш.Н. Отанинг фарзандлар тарбиясидаги ўрни. Таълим, фан ва инновация, илмий ахборотнома. 2022, 5-сон, - Б. 82-86, [19.00.00 №10]
12. Ўғил болаларни оилавий ҳаётга тайёрлашнинг ижтимоий-психологик жиҳатлари. СамДУ илмий ахборотнома. ISSN: 2091-54-46, 2020, 6-сон (124), - Б. 100-105. [19.00.00 №10]
13. Муратова Ш.Н. Никоҳ олди омилларининг йигитларни оилавий ҳаётга тайёрлашдаги ижтимоий-психологик имкониятлари. БухДУ психология илмий журнал. ISSN 2181-5291, 2021, 3-сон, - Б. 84-90. [19.00.00 №10]
14. Муратова Ш.Н. Оилада ўғил болаларни педагогик ва психологик тарбиясида назарий қарашлар таҳлили. НамДУ илмий ахборотномаси. ISN: 2181, 2019, 6-сон, - Б. 409-415, [19.00.00 №10]
15. Muratova Sh.N. Problems of youth for family life. // International Journal of Psychosocial Rehabilitation, /ISSN: 1475-7192, Volume 24, № 10, 2020, <https://www.psychosocial.com/> p. 282-291.
16. Muratova Sh.N. The place of the psychological environment in the family to increase student activity in the educational process. //Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR) ISSN: 2278-4853 Impact Factor: SJIF 2020/882 "RESEARCH INVESTIGATIONS OF GLOBAL WORLD ON PANDEMIC TIME" MAY 2020, DOI NUMBER: 10.5958/2278-4853, ISSN: 2278-4853, Volume 9, № 5, May, 2020, <https://www.tarj.in>. p. 8-11.
17. Muratova Sh.N. MARRIAGE AGE AND NEGATIVE CONSEQUENCES OF EARLY MARRIAGE. // European Scholar Journal (ESJ). Available Online at, ISSN: 2660-5562, Volume 2, № 3, March, 2021, <https://scholarzest.com> /p. 27-30.